

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig- i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.
„St. Olav“s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren privat 30487 — „St. Olav“s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

Se — Herren kommer — Kirkens røst — Det pavelige videnskapsakademi — Menighetsjubileet i Arendal — Hvordan og hvorfor katolikk — Søster Noemie født Guille — «Kimer I Klokker» — Bokanmeldelse — Herhjemme — og derute

Se — Herren kommer!

Kirken kaller igjen sine barn til adventstidens indre åndelige samling om Frelserens komme, forat vi skal løsrive oss fra dagliglivets kvelende favntak og skue op mot den forløsning som stunder til.

«Denne verdens skikkelse forgår», forkynner apostlen. Alt det synlige og håndgripelige vi her klynger oss til det er forgjengelig og det mest forgjengelige av alt det er kan hende vi selv i vår nåværende skikkelse. November — de dødes måned — har ført våre tanker hen på alle dem som har oplevet dette, som personlig og direkte har fått det syn for saken som vi jordens barn har så uendelig vanskelig for å tilegne oss.

Adventstiden nøier sig ikke med å forkynne «forfengeligeters forfengelighet» i alt det jordiske forgjengelige, den bringer oss et budskap rikt på løfter og håp: «Herren kommer!» Det var på dette håp at det utvalgte folk i den gamle pakt fikk mot til å leve dette vanskelige liv. Profetene stod frem, den ene etter den annen, inntil Døperens ord lød

ved Jordans strømmer: «Bered Herrens vei». Og profetenes alvorsord hadde en klang som vakte håp og gav mot. Og Kirken lar deres røst lyde for våre øren i denne tid. Ganske visst, det de forutså og forutsa er allerede blitt virkelighet. «Se, Jomfruen skal undfange og føde en sønn», og «Et barn er oss født, en sønn er oss gitt» — det er ikke lenger bare lysende fremtidsperspektiver, det er blitt virkelighet. «Ordet er blitt kjød og har bodd iblandt oss», juleevangeliet det er beretningen, forsikringen om den strålende oppfyllelse av alt det profetene higet imot med hele deres sjels lengsel.

Og det at dette er blitt virkelighet det må da — det er Kirkens mening med adventstiden — gjøre det klart for oss at vi må feste all vår lit til H a n s gjenkomst i kraft og herlighet, så vi forbereder oss og alltid er beredt på å stedes for ham til det store møte, hvor det ikke spørres om hvad vi har maktet å overkomme av forgjengelige ting, men hvad der bor i oss av uforgjengelig livskraft.

KIRKENS RØST.

Innenriksminister Salengros død.

Som man vil erindre har den franske innenriksminister Roger Salengro begått selvmord under meget tragiske omstendigheter. I den anledning har kardinalbiskop Liénart av Lille utsendt følgende kommuniké:

Innenriksminister, borgermester Roger Salengros tragiske selvmord har gjort et dypt inntrykk på alle, og vi kan ikke undgå å føle dyp smerte ved tanken på denne handling, hvorved en sjel under trykket av åndelige lidelser, glemmende Guds lov, med vilje har kastet sig inn i evigheten.

Vi lider ved å tenke at denne beslutning, selv om bare delvis, er blitt fremkalt ved lidenskapelige ærekrenkende angrep.

Foran denne åpne grav, anser vi det som en plikt atter å minne om at politikken ikke rettfærdiggjør alt, at bakvaskelse og sladder er synd som

Gud fordømmer og at man ikke har rett til å gjøre bruk av ethvert middel for å nå sitt mål.

En presse som legger an på å æreskjenne er ikke noen kristen presse. Vi forkaster den i Hans navn som påbød å elske sine fiender, å gjøre godt mot sine forfølgere, og som selv på korset bad sin Fader om tilgivelse for sine bødler.

Den katolske Kirke overholder trofast denne kjærlighetens lov. Selv når den bekjemper grunnsetninger, hvori den har opdaget villfarelser som kunde bli skjebnesvangre for samfundets eller menneskets ve og vel, så nekter den å gå med på en personlig polemikk mot mennesker, mennesker som er forløst ved Kristi blod.

Idet vi hever oss over lidenskapene som kveler edelt sinnelag og forblinder menneskene, gråter vi med dem som gråter og ber vi med dem som ber.

Det pavelige videnskapsakademi.

Under hele sitt pontifikat har pave Pius XI stadig gitt beviser på sin interesse for videnskapen i alle dens forskjellige grener — han tilhører jo selv gjennom hele sin utdannelse den videnskapelige verden. I årenes løp er den Hl. Faders interesse ikke kjølnet — tvertom er der jo bl. a. på hans personlige initiativ det nye observatorium i Castel Gandolfo blitt utstyrt med de mest moderne instrumenter — Vatikanet har fått innstallert utsenderstasjon og det store bibliotek, for hvilket paven jo selv i mange år var prefekt, undergår stadig utvidelser og fornyelser. Med pavens personlige støtte er der blitt utgitt en rekke store videnskapelige verker og alle de videnskapsmenn som har besøkt hs. Hellighet i Vatikanet, beretter enstemmig om den forståelse og imøtekommenhet paven har vist dem og som ofte fikk dem til næsten å glemme at det var den ophøiede pontifex de talte med og ikke en klok og erfaren kollega.

I den senere tid har pavens interesse for videnskapen igjen gitt sig et mektig utslag, idet han har omorganisert det siden 1603 bestående Accademia dei Lincei til et «Pavelig videnskapsakademi». Allerede for flere år siden anviste han det domæne i en bygning i Vatikanets have og siden dengang har han hvert år personlig avlagt det et besøk for å sette sig inn i arbeidets fremskritt.

Ved besøket i år talte paven om de reformplaner,

som akademiets avdøde president, pater Gianfranceschi, hadde forelagt ham og som interesserte ham meget — og det er disse planer som nu er satt ut i livet.

Det nyorganiserte «Pavelige videnskapsakademi» teller blandt sine medlemmer de berømteste representanter for erfaringsvidenskapen i alle land. De tituleres «pavelige akademikere» og paven har selv forbeholdt sig retten til å utnevne de første, hvad allerede er skjedd.

Her i Norge er utnevnt professor V. F. K. Bjerknes. Han er født i 1862, studerte i Paris og Bonn, blev dr. fil. i 1892 og har virket som professor ved læreskolene i Stockholm, Oslo, Leipzig, Bergen og nu i Oslo. Matematikk, hydrodynamikk, meteorologi og oceanografi er hans fag — dessuten har han tatt initiativet til værvarslingen i Bergen, hvis bestyrer han var de 2 første år.

I Danmark er den kjente fysiker professor Niels Bohr utnevnt — i England bl. a. Edmond Whittaker, professor i matematikk ved universitetet i Edinburgh — i Italia bl. a. pater Gemelli, professor i anvendt psykologi ved universitetet i Milano, G. Marconi, professor i radiologi ved Roms universitet, Umberto Nobile, professor i aeroneutisk konstruksjon — i U. S. A. bl. a. A. Carrel, professor i biologi ved Rockefeller-instituttet. En rekke kjente navn fra alle land slutter

Menighetsjubileet i Arendal.



PROLOG

ved St. Franciskus menighets 25-års jubileum,
15. november.
Av fru dr. Høyer.

Vi samlet er til fest og takk iaften
for hvad Gud gav oss disse mange år
i kirken vår, der stedse gir oss kraften,
når motet svikter, sorgen ned oss slår.
I 25 år har Tabernaklets kilder
flydt til oss ifra livets Gud
og vist oss rette veien vi må vandre
som lysets barn hernede livet ut,
så aldri, aldri vi vil kunne svikte
Guds hus og himlens port, Guds egen Kirke.

En mørk novemberdag i regn og væde
vår første biskop, prest og søsterflokk
kom hit til Arendal, mens makter vrede
i all naturen gav dem hindring nok:
mens båten slynges op og ned av stormen
og regnet styrter fra en himmel grå
de reisende ombord blir helt betuttet
og spør hverandre: hvordan vil det gå?
Men Gud var med ved gode makters side,
og skibet kom til riktig havn itide.—
Og nu er huset i den gamle have
blitt til et stort og prektig hospital,
hvor søstre flinke gir sitt liv som gave
til alle syke som der pleies skal.

sig til de her nevnte — og der kreves ikke annet av
dem enn at de helt uselvsk skal tjene videnskapen.
Efter pavens utsagn skal de danne Kirkens «videns-
skapelige Senat». Alle de utnevnte — også de som
ikke tilhører den katolske Kirke — har skriftlig
gitt uttrykk for sin takknemlighet for den ære som
er vederfaret dem.

Ved dag og natt, ja alltid er de rede
at bringe til de syke trøst og glede.
— Og menigheten har fått mange lemmer
— til å begynne med var der kun to —
den ene var god katolikk av fødsel,
den annen var vår egen frk. Boe.
Og presten vår, der nu er Monsignore,
den første norske, kom med Livets ord
og sådde frøet ut i våre hjerter
og hjalp oss kjærlig, så det kunde gro.
Ham vil vi nu i denne aften takke
for hvad han var for oss i mange år,
vi aldri, aldri vil ham kunne glemme,
han var en hyrde god for sine får.
Og mange gode prester fikk vi siden,
der bygget videre og hjalp oss frem,
vi minnes alle disse mange kjære,
der nu er nået til sin Faders hjem.

Så kom en dag to brune menn til staden,
to ordensbrødre av St. Fran'z tro.
De vakte stor opmerksomhet på gaten,
nu skulde de hos oss i Arendal bo.
Vi pater Hol idag vil kjærligt takke,
fordi han blev hos oss så lang en tid.
I år han feirer 12 års jubileum,
vi glemmer ei hans omsorg og hans flid.
Vi sikkert ofte nok har vært en byrde
for Dem, vår gode prest og sjelehyrde.
Og pater Leo, presten vår idag,
som aldri trettes i den gode sak,
ham vil vi takke for all hjelpsomhet
og offervilje i vår menighet!

Tilslutt vår store takk til Dem, vår overhyrde,
der bærer for oss alle dagens byrde!
Når hus og nye kirker bygges må,
vår hjelp hos Dem vi alltid stoler på.
At De i festen vår er nu tilstede,

det er for oss den allerstørste glede.
Vår kirkes gode genius i Dem vi ser,
den favner landet vårt alt mer og mer.
Snart vil den ringe hele Norge inn
og give lys til mangt tvilrådigt sinn,
der ei kan fatte, at den gamle lære
må for en nordmann just den rette være.

Ja, nu er da jubileumsfestlighetene i Arendal over, og jeg tenkte «St. Olav» kunde ha interesse av å høre litt om dem. — Torsdag den 12. blev festlighetene innledet med en Sangmesse i vårt for anledningen vakkert pyntede kapell, hvor menigheten var nesten fulltallig tilstede og mottok den hl. kommunion. Den dag var særlig viet hospitalets jubileum og allerede dagen før var Moder Beate og Søster Paula, som var vårt hospitals første priorinne kommet fra Bergen. Søstrene fikk utallige beviser på den takknemlighet de er omfattet med såvel av menigheten som av læger og patienter; gaver og blomster strømmet inn hele dagen. Med eftermiddagstoget fra Oslo kom Hs. Høiærv. Biskoppen og næsten samtidig mgr. Kjelstrup fra Kristiansand. Tillike hadde vi den glede å se en representasjon av St. Josephssøstrene i Kristiansand med priorinnen i spissen hos oss. — Våre egne søstre vilde feire dagen med en middag for hospitalets læger og byens autoriteter, og vår nye festsal strålte i all sin glans, da gjestene innfant sig kl.

6. Det store firkantede bord, rikt prydet med de herligste blomster og lys, tok sig glimrende ut; forøvrig vil jeg henvise til de stedlige avisers referat som er inntatt i forrige nummer av «St. Olav», kun så meget skal sies at alle var enig i at festen hadde vært ualmindelig hyggelig, preget som den var av verdighet og gemytlighet.

Lørdag kom så pater Hol fra Bergen og pater Notenboom fra Oslo, så de kunde være med å feire menighetens jubileumsfest søndag den 15.

Den høitidelige messe søndag blev forrettet av Hs. Høiærv. og mgr. Kjelstrup holdt en inderlig og varmt følt preken til den menighet han selv hadde grunnlagt og på en så fremragende måte hadde ledet i de første 10 år. Gudstjenesten blev avsluttet med et fulltonende «Store Gud vi lover dig». Kapellet var fylt til trengsel og vi fikk erfare hvor påkrevet det er for Arendals menighet å få en ny kirke i en ikke altfor fjern fremtid.

Da vi kl. 6 igjen samledes til festandakt var også kapellet overfylt. Pater Hol holdt en vakker og stemningsfull preken og man følte at han omfattet sin gamle menighet med varm sympati. Efter andakten gikk vi alle over i festlokalet hvor menighetens jubileumsfest skulde holdes. Der var dekket i en stor hesteko og bordet tok sig nydelig ut med masser av blomster og lys. Da Hs. Høiærv. fulgt av de tilstedeværende prester trådte inn, sang alle: «På sannhets fjell en bygning står». Efterpå sa

barna vekselvis frem et vakkert dikt skrevet for anledningen. Efter at pater Leo hadde ønsket alle velkommen, gikk vi tilbords, ca. 90 voksne i tallet — kun menighetens voksne medlemmer og et par andre. Søstrene hadde sørget for vårt materielle behov på en utmerket måte; og så blev der holdt en hel del taler, som tok sin begynnelse med at hr. Sørensen fremsa en prolog, skrevet av fru dr. Høyer, som gjorde megen og fortjent lykke og som er inntatt annet sted i dette nummer av «St. Olav». Hr. Sørensen frembar senere i en lyrisk velformet tale menighetens takknemlighet for de 25 år overfor våre prester og Søstre og konkluderte med en takk til Hs. Høiærv. som var kommet herved for å feire jubileet sammen med oss. Frk. Boe holdt deretter en tale og fortalte oss hvilken glede det var for henne efter i henved 17 år å ha undværet kirke, endelig å se den dag komme da et katolsk gudshus skulde innvies i Arendal. På innvielsesfesten for 25 år siden var der i kapellet kun 2 herværende katolikker, ellers var det foruten et par tilreisende utelukkende protestanter som fylte kapellet. Nu i dag var kapellet fylt til trengsel næsten utelukkende av Arendals katolikker, så man kunne se hvilken gledelig utvikling der var foregått. Hun sluttet med en hjertelig takk til mgr. Kjelstrup, som med en så enestående dyktighet og nidkjerhet hadde bygget vår menighet fra først av og vært til så megen trøst og hjelp for de tallrike konvertitter som ved hans virksomme hadde funnet veien til vår Kirke i de 10 år han virket her. Mgr. Kjelstrup tolket i velvalgte ord sin takk for all den opmerksomhet, som var blitt vist ham fra alle hold i disse dager og fortalte et par rørende trekk om den hjelp han mente å ha fått i sitt arbeide her i Arendal både ved den Hl. Faders spesielle velsignelser og de mange forbønner for ham og hans virke her. Han sa også at Arendal er en farlig by å komme til, da man blir så glad i å være her, at man alltid lengter tilbake, så han var glad, han nu var så nær at han fra tid til annen kan komme herbort.

Pater Leo leste derpå op de mange innløpne telegrammer og senere var der taler av pater Hol for tvillingene St. Franciskus menighet og St. Franciskus hospital, som levet i den beste forståelse med hinannen. Ennvidere fra pater Notenboom med hilsen fra St. Halvards menighet. Fra fru Ugland med takk til vår sogneprest pater Leo, fra St. Franciskus tertiarene, fra fru Smith for frk. Boe, som holdt en tale med varm takk til våre søstre for hvad de hadde vært for oss i de 25 år. Sognepresten takket alle som var kommet til festen og rettet en spesiell takk til hr. Ing. Bang som med aldri sviktende velvilje søndag ofter søndag gledet oss med sitt vakre orgelspill og som med sine sønner ved alle våre fester ydet sitt bidrag til underholdningen. Tilslutt talte Hs. Høiærv. inntrengende og la oss alle, i særdeleshet de unge, sterkt på hjertet å være tro mot Kirken, så den stadig må vokse og gå fremad, som den hittil har gjort. Det hyggelige samvær fortsattes ennu lenge utover aftenen. Da vi skiltes var vi alle enig i at vårt jubileum var blitt feiret på

en usedvanlig festlig og hyggelig måte og dertil bidrog en meget vesentlig grad, at vi hadde vårt herlige festlokale, som vi er Hs. Høiærv. meget takknemlige for å ha skaffet oss.

Endelig skal nevnes at fra Propagandakollegiet i Rom sendte Harald Taxt den apostoliske velsignelse til Arendals jubilerende menighet, hvilket blev mottatt med dyp takknemlighet av oss alle.

Den siste post på jubileumsprogrammet var barnas fest mandag. Våre utmerkede skolesøstre hadde dekket til dem i sløidlokalet på skolen og

der blev de bevertet akkurat som de voksne dagen før. De fikk besøk av Hs. Høiærv., og pater Hol, den store barnevenn, var også tilstede og tok del i barnas glede.

Så er da disse festens dager tilende og vi tar fatt med kraft og mot på det næste kvartsekel med bønn om Guds rikeste velsignelse over St. Franciskus menighet i de kommende år.

Arendal 17/11 1936.

S. B.

Sang

ved St. Franciskus menighets 25-års jubileum 15. nov. 1936.

Som Herren reiste sitt hus på
fjell
med spir som peker mot skyen,
så står i Arendal vårt kapell
og skuer vidt over byen.
Var ringe enn den herlighet
som her Guds Kirke eiet,
vår tro, vårt håp, vår kjærlighet
var det som mere veiet.

Og nybrottsmannen var Herren
selv
som bød sin tjener å virke.
Som stormens brus under him-
melhvelv
gikk Åndens sus i vår kirke.
Ved denne kraft selv svake siv
kan styrte høie fjelle.
Han reiser støv til dåd og liv
ved allmakts kraft og velde.

Gud signet sæden med sol og vår,
så grønt blev det som var øde.
Så raskt gikk fem og tyve år,
og marken gulner av grøde!
Vår kjære klokke trofast lød
til fest og hverdags virke.
Det var Guds stemme selv som
lød
og kalte til Guds Kirke.

I kveld vi samles til minnefest
med takk for alt vi fikk eie.
Med Biskop, Søstre og Sogne-
prest
vi signer Gud Herrens veie.
Vår største skatt er barnas
flokk,
vår fremtids håp, vår glede.
For dem vi ei kan gjøre nok
som får slik arv å frede.

Nu ser vi fremad mot nye år
med varme bønner og voner.
Det gjelder at vi en kirke får
med plass til fler konversjoner.
Vi ber ei om en katedral,
men kirke sårt vi trenger.
Gud skjenke den til Arendal —
vi kan ei vente lenger!

K. K.

Hvordan og hvorfor katolikk.

Apropos «De søkte de gamle stier».

Da jeg blev spurt om svar på spørsmålet: Hvordan jeg blev katolik og hvorfor jeg er det idag?, var jeg sandt å si i vildrede om svaret. Når jeg først trodde på Kristus som Gud var det enkelt nok — jeg måtte bli katolik, min fornuft kunde si mig det. Men det avgjørende i min konversjon var, hvordan jeg kom til troen på Kristi guddom. Her er man ved det konkrete moralske spørsmål som vel alle konvertitter blir stillet overfor: Vil du eller vil du ikke? — Det var her vanskelighetene tårnet sig op for mig. Det vil si, det var jo bare helt enkelt å legge brems på mig selv, bøie min skakkjorte

vilje inn under Guds, så Gud fikk arbeide med mig efter sin plan. Men nettop denne — tilsyneladende enkle ting er en vanskelighet for mig som jeg til dags dato ikke har klart. Min konversionshistorie kan derfor egentlig ikke skrives før mitt livs sol er er gått ned.

Stein Mehler.

P.S. Jeg må tilslutt nevne at blandt de bøker som har betydd mest for min konversjon er Sigrid Undsets «Jenny», en av de skjønneste og mest moralske bøker i vår literatur (Kristin Lavransdatter leste jeg først etterat jeg blev katolik). Jeg må også nevne Johannes Jørgensens «Mit livs legende» som jeg riktignok leste efter min konversjon men som har gitt mig innsikt i katolsk liv og praksis.



Søster Noemie født Guille.

1847—1936.

Den siste søndag i kirkeåret avsluttet også søster Noémie sin lange arbeidsdag i Herrens vingård, hvor hun har virket i så mange år. Søster Noémie var bare 19 år gammel da hun fulgte Messterens røst. Hun forlot ikke alene slekt og venner, men også fedrelandet, da hun i 1869 blev sendt til Stockholm. På dette virkefelt forblev hun i 13 år, derefter 4 år i Göteborg. Men største delen av sin lange, velsignelsesrike arbeidsdag har søster Noémie tilbragt på St. Josephs-Institutt i Oslo. Der virket hun fra 1886 til 1914, undtatt 8 måneder i Kristiansand. Søster Noémie var nemlig blandt de fire første søstre som la grunnstenen til St. Josephs-søstrenes gjerning i Kristiansand i 1891, den beskjedne gjerning som dessverre blev lagt i aske ved den store brand i 1892.

I de 28 år søster Noémie tilbragte i Provinsialhuset i Oslo, var det særlig to gjerninger som blev anbetrodd til hennes omsorg; to av de skjønneste og helligste gjerninger som tenkes kan. Det falt i den avdøde søsters lykkelige lodd å sørge for Herrens hus, smykke hans alter og forberede til den hellige offerhandling. I 20 år virket hun nemlig som sakristansøster i St. Olavs kirke.

Også Jesu yndlinger, de små barn, hørte inn under søster Noémies spesielle omsorg, idet hun ledet barneasylet like fra dets åpning i 1880-årene. Dessverre førte omstendighetene med sig at «søster Noémies Paradis» senere blev lukket. Men hver gang den gode søster siden talte om Asylet, blev hun aldri trett av å gjenta: «Det var mitt paradisi. Der har jeg tilbragt mine lykkeligste år».

Men en lykkelig livsaften skulde også følge på den lange arbeidsdag. I 1914 ombyttet søster Noémie St. Josephs-Institutt med Vår Frue Villa. Ja, der har hun tilbragt en lang og fredfull livsaften. Og der fant Brudgommen henne søndag 22. november, med lampen fylt, rede til å motta den lønn som Han har forjettet sine tro tjenere.

X.

„Kimer I Klokker“

KIMER I KLOKKER — selve navnet bærer bud om jul. Innledningen med det skjønneste dikt av mgr. Kjelstrup bringer tanken hen på: gledelig jul. Der går igjennom hele diktet en sølvren klokkeklang.

Sigrid Undset gir oss en tankevekkende skildring av Herodes. Med interesse og medynk må vi følge denne karakteristik.

Antonie Tiberger forteller fra sin barndom oppe i Nordland. Hun skriver om julenatten i stjerne-skjær — hun skriver om julen som barnets fest med godter og julegran — og siden om julen i ensomhet — men til slutt om Kirkens fest med midnattsmessen — og «fra den natt av har jeg forstått hvad jul er».

Hvilke inntrykk gjør det vel ikke for første gang å være med i Kirkens fest juleaften — for første gang å motta Corpus Domini i denne hellige natt — for første gang å fatte de ord: det folk som satt i mørke har sett et stort lys.

Går vi videre i juleheftet, finner vi et kåseri av Erl. Eek Larsen om «Julegrisen og julenissen». Morsomt er det å lese om opprinnelsen til disse skikker.

Pastor Sunds «Av julefestens krønike» er lærerik og interessant.

Lars Eskeland skriver om Niels Dael — et gripende stykke. Det er, likesom hans dikt «Heimferd» fremført på det rene, klangfulle nynorsk.

Ellers finner vi et allsidig innhold — en vittig fortelling av Gøsta af Geijerstam — en spennende spionhistorie av Ingeborg Boye — en rørende julefortelling skrevet av Marie-Elisabeth Larsen.

Som en verdig avslutning står diktet «Evigheitstanke», av Marie Knudtzon — dypt alvorlig, og med en undestrøm av glede. Fru Lærum-Libichs delige musikk fremhever de skjønneste ord.

Det gode lesestoff i dikt og prosa; de vakre bilder, alt skaper et hele som er preget av følelse og fest.

Heftet koster kr. 2,—, og burde ikke mangle i noe hjem til jul.

N. H. N.

Bokanmeldelser.

Sigrid Undset: Den trofaste hustru.

(Aschehoug & Co.)

En ny bok av fru Sigrid Undset det er for en betydelig lesekrets årets store litterære begivenhet. Igjen øser hun ut av sin imponerende viten om menneskene og menneskenes liv her på jorden og av sine dyptpløende overveielser om de politiske, sociale systemer eller livsanskuelser som beskjeftiger menneskenes sinn. Og over alt dette kaster hun lys eller lar en glimtvis ved en eller annen tilfeldig, så synes det iallfall, liten replikk få en anelse om tingenes indre sammenheng og virkelige mening.

Som så ofte før er det ekteskapets mangfoldige

problemer der er hovedtemaet i fru Undsets nye bok. Det er i grunnen problemet fra Splinten av Troldspeilet og Ida Elisabeth som igjen er tatt op til behandling. Det gamle og stadig aktuelle spørsmål om ekteskapets sanne mening og oppgaver stilles atter, men under ny synsvinkel og drøftes påny, mer omfattende og inngående enn i de tidligere bøker. I hennes siste store roman, Ida Elisabeth, som forresten har mange berøringspunkter med årets bok, var det hensynet til barnene som i det avgjørende øieblikk stanset moren, som stod i begrep med å inngå nytt ekteskap. «Den trofaste hustru» handler om et barnløst ekteskap, som gjennomgår en stor krise. Mannens utroskap fører til en temmelig langvarig adskillelse, men på tross av alt søker hustruen allikevel instinktivt i sine tanker og lengsler tilbake til det gamle ekteskap. Selv når hun, økonomisk uavhengig som hun er, forsøker å bygge sitt liv op på noe nytt, så vet hun innerst inne at det er fåfengt. Alt det som bandt henne til mannen, alt det de hadde felles er allikevel for sterkt og levende i hennes sinn. Og så lager det sig slik at de igjen kommer sammen og gjenoptar samlivet. Og «Den trofaste hustru» erklærer at hun aldri vil angre på det og man får uvegerlig det bestemte inntrykk at ingen av dem vil gjøre det heller. Det kan nok komme vanskeligheter, uoverensstemmelser kanskje, men de bånd som ekteskapet har sammenføiet, er sterkere enn alt dette.

I «Den trofaste hustru» hevder Sigrud Undset således påny at ekteskapet er livsvarig og hun gjør det kan hende med større styrke og mer overbevisende argumentasjon enn noensinne før. For katolske kristne er det jo en selvfølge at ekteskapet er uopløselig, men vi erfarer jo ofte hvor vanskelig det er å få anderledes troende til å forstå, ennsi å akseptere det kristne standpunkt. Og for folk som ikke regner med noe annet liv enn det synlige og det jordiske, må det nok synes urimelig at man skal binde sig sterkere og lenger enn man virkelig føler lyst og trang til. Men i «Den trofaste hustru» stiger ekteskapets livsvarighet frem som en konsekvens av selve den utvikling ektefellene gjennomgår i sitt ekteskap. Derfor har Sigrud Undsets bok, frasett dens ubestridelige høie litterære verdi, bud til mange mennesker idag.

H. J. I.

Knut Hamsun: Ringen sluttet. Roman.
(Gyldendal. Norsk Forlag).

«Naar folk møter op paa Bryggen til Kystbaa-

ten saa gir det dem ingen Indtækt, men heller ingen Utgift, det balanserer, kanske med Fradrag for litt Skoslit. Det skader da ikke netop, men det er sjelden at nogen har litt igjen for det. En særskilt Oplevelse, et Syn for Guder, en eller annen sand Velsignelse? Nei, nei! Nogen Folk og Kasser iland, nogen Folk og Kasser ombord. Ingen sier noget, hverken styrmanden ved Rækken eller Ekspeditøren paa Kaien har Bruk for et eneste Ord, de ser i Papirene og nikker.

Saa er det ikke mere.

Og Folk vet saa nogenlunde hver eneste Dag hvad de gaar for at se, men de gaar.

Er det aldri mere?»

Slik lyder innledningen til Hamsuns siste bok — og ordene kan settes som motto over hele det inntrykk der blir igjen når vi lukker den efter endt lesning, den uendelig tomme følelse som fyller oss og som blir så meget mer pinaktig som den store sprogmeisters virtuose behandling av ordenes musikk gjør selve temaets spinkelhet enn mer grell. Vi har som styrmanden ved rekken eller ekspeditøren paa kaien ikke bruk for et eneste ord — men vi blader i boken og nikker anerkjennende og gjenkjennende til de brillante hamsunske vendinger, til det flimrende filmsbilledliv som er over persongalleriet, men som er like så illusjonært som de fleste filmsmanuskripter.

Hamsun mangler jo nemlig det essensielle i all virkelig skapende kunst: blikket for det vesentlige hos mennesker. Han kan gi vår ytre leveform et pregnant uttrykk, han kan dissekere våre følelser, så en psykolog fryder sig over de eksakte skildringer av våre reaksjoner — men han vet intet om «av hvad ånd» menneskevesenet er. Og derfor er og blir der ikke noe vi «har bruk for» i Hamsuns bøker nu — ingen hjelp i løsningen av våre problemer — intet lys over våre veiers villsomme stier. En fattig beundring av virtuositeten er alt vi nu har å gi den mann, som engang gav oss «Markens Grøde» og lærte oss å elske og akte de trofaste små i samfundet. «Er det aldri mere?» Er ringen sluttet i den store kunstner Knut Hamsuns liv — har han glemt at han engang visste om mennesket:

«Han kom saa evig borte fra en øde Verden hvit
hvor alting laa med unævnt navn og tiet.
Det hang en Vei hos Stjærnene, den fulgte han hit
hvor Liv og Lys og Lyde, hvor Under efter Under lå
og biet».

E. D.-V.

Herhjemme.

Oslo. — St. Elisabethkongregasjonen kunde glede sig ved ualmindelig god deltagelse i sin patronatsfest — ikke mindre enn 78 medlemmer benket sig ved det vakre bord med de mange blomster og lys holdt i årets fiolette motefarve. Der hersket like fra begynnelsen av den beste stemning —

382

prefekten fru Sutter anslag også straks i sine velkomstord den rette hjertelige tone som fikk alle til å føle sig spesielt velkommen, og preses, sogneprest pater Notenboom understreket dernæst festens karakter og verdi som samlende faktor, idet han i en varmfølt tale stillet St. Elisabeth frem som den felles impuls hvis virkninger skulde gjøre sig gjeldende i det daglige livs mange små og store foreteelser — ikke minst i etterfølgelse av hennes livsideal: å gjøre andre glade. Som hun skulde man opsøke de som trengte hjelp, og det er mange. Ti de «utilfredses broderskap» er det største samfund i verden og derfor trenges sårt til alle tider en mentalitet som St. Elisabeths, hvis egen sjelsro, grunnfestet i guds frykt, noisomhet, tålmodighet og kjærlighet, virket lindrende og beroligende på sine omgivelser og derved spredte fred og glede om sig. Ikke minst de skuffelser, vi alle må igjennem, vilde ved denne innstilling få de rette dimensjoner. — Før og etter talen avsang man mgr. Kjelstrups vakre Elisabeth-sang — og man gikk derpå tilbords hvor styrets damer hevdet de katolske husmødres gode tradisjoner med glans. — Aftenens kunstneriske underholdning var i de beste hender hos frk. Olga Sutter som med smak, følelse og stor teknisk ferdighet foredrog Chopin og Liszt og høstet velfortjent bifall. Vi benytter denne anledning til også å takke frk. Sutter for hennes dyktige og nænsomme akkompagnement til hr. Hows sang på Olavsforbundets familieaften — ved en inkurie kom denne takk ikke til uttrykk ved referatet av denne fest, men gjemt er ikke glemt — særlig ikke når det dreier sig om frk. Sutters beredvillighet til å glede andre med sin musikk. — En liten amatørkomedie gikk derpå med liv og fart over scenen og blev særdeles velvillig mottatt av publikum, hvorpå man styrket sig ved kaffen oppe i det vakre klubblokale som egner sig glimrende som ramme om en slik hyggelig stund. Den uopslitelige kaffevisen blev selvfølgelig sunget — loddtrekning gav små spennende islag i stemningen og man trakk samværet ut i det lengste og skiltes da den lovbevalte time var inne, med takk og atter takk til styret for dets store, opofrende, men særdeles lønnende strev for å gjøre alle glade. Der var den kveld ingen av oss som tilhørte «utilfredshetens broderskap»!

Kristiansand. — Det er bare litt over et år siden vår vakre St. Ansgars kirke fikk sin høitidelige vigsel under en strålende festlighet og med et veldig innrykk av tilreisende trosfeller. Det var ifjor på Alle-helgens dag. Nu har vår lille menighet igjen hatt en stor og uforglemmelig dag — på sett og vis enda gledeligere, fordi den blev et talende vitnemål om en menighet i vokster og fremgang. Det var søndag den 22. november. Hs. Høiærverdighet biskop Jacob av Selja hadde meddelt oss at han på den dag akttet å avlegge Kristiansand et hyrdebesøk og — for første gang i den nye Kirke — meddele Fermingens hellige sakrament til konvertitter og barn. — Vår alltid offervillige og virkelystne St. Josephssøstre hadde prydet helligdommen på det festligste, og dagen oprant med sol fra høy himmel og et for årstiden usedvanlig deilig vær. Om morgenen feiret sognepresten den stille messe med en tilstrømning til Herrens bord som man her aldri før hadde oplevet. Til festmessen kl. 10,30 var kirken stuvende full en god stund før høitideligheten begynte. Ledsaget av Søstrenes prest, velærv. pastor Andreas Dietrich, holdt Biskopen sitt høitidelige inntok gjennom hovedportalen hvor han blev mottatt og overrakt vievann av vår sogneprest, høiærv. monsignor Kjelstrup, og ført op til høialteret under avsynelse av «Ecce sacerdos magnus». Biskopen holdt derefter en festlig prelatmesse, assistert av de to prester. Sjel-den eller aldri har vårt ypperlige sangkor sunget så vakert. Biskopen selv uttalte etterpå sin beundring for de klangfulle og vel innøvede stemmer som vidnet om et prektig materiale og energisk arbeide. — Så kom den gripende stund da vår overhyrde i fullt bispeskrud tok sete foran høialteret og den imponerende rekke av fermlinger til tone-ne av salmen «Kom, Skaperånd, kom ned til jord» trådte frem og tok oppstilling foran kommunionsranken. Sognepresten mottok derpå fornyelsen av Dåpsløftene. Høit og

tydelig lød svarene fra de 9 voksne konvertitter og 2 gutter: «Vi forsager», «Vi tror» o. s. v., og det var lett å merke at også de tilstedeværende protestanter var dypt grepet av stundens alvor. En efter en trådte så fermlingene — førs guttene og mennene, så kvinnene — frem foran Biskope og mottok knelende den Hellige Andes store sakrament. Fadder for de mannlige fermlinger var sorenskriver Løvland, som nu er tilflyttet vår menighet, og fru ingeniør Garson for de kvinnelige. Biskopens varme, gripende tale har vel sjelden hatt et så gunstig høve til å virke på sinnene som under denne i sannhet imponerende høitidelighet. Derfor lød også slutningssalmen, «Fast skal min dåps-pakt evig stå» mektig og brusende, da festligheten var til ende og Biskopne forlot kirken under iakttagelse av det samme ceremonielle som da han kom inn — Til kvelds-sandakten var kirken igjen overfylt. Sognepresten preket om «Fordommene mot Moderkirken» — et emne som alltid tør gjøre regning på levende interesse — og Biskopen meddelte den sakramentale velsignelse. Som rimelig sk, vilde menighetens medlemmer og især konvertittene gjerne få høve til å hilse på sin overhyrde og takke ham for den strålende høitid. Efter andakten hadde derfor våre gode Søstre som alltid viser så offervillig interesse for menighetens ve og vel fått i stand en festlig tilstelning i foreningslokalet som var stuvende fullt, da Biskopen og prestene trådte inn. — Festen begynte med at sangkoret sang Lars Eskelands deilige salme «Sin heimstad» til pater Lutz's skjønne melodi. Et medlem av hver av de to menighetsforeninger deklamerte derefter et par i dagens tilhøve forfattede hilsende dikt til Hs. Høiærverdighet. For Sankt Ansgars-laget var det hr. Nils Nilsen, som også, på konvertittenes vegne, takket for den hellige Ferming, og for Sankta Sunniva-laget var det frk. Marguerite Berg. Så sang man unisont «Norge, hør din fortid kaller», hvorefter Biskopen grep ordet og i varme, hjertelige ordelag toket sin glede over hvad han hadde fått oppleve i denne menighet som nu viste så tydelige tegn på fremgang og vokster. — Et veldekket kaffebord samlet nu alle festens deltagere til munter samtale, mens fru Garson og hennes flinke sønner underholdt oss med sin vakre musikk. Til slutning blev «Kaffevisen» sunget, og sognepresten holdt en tale, som ikke bare formet sig som en hjertelig takk til Biskopen for besøket, men tillike inn-trengende la menigheten på hjertet å fortsette det gode samhold og samarbeide gjennom foreningslivet. Han glemte heller ikke å uttale sin varme anerkjennelse av St. Josephssøstrenes virke i kirke og foreninger — og ganske særlig takket han dem for at de så kjærlig tok sig av de nyoptatte menighetslemmer som ofte hadde måttet døie spott og forfølgelse for sin konversjons skyld. Før Biskopen forlot festlokalet gjorde han en runde og rettet noen vennlige ord til hver enkelt av de tilstedeværende, og ikke minst konvertittene var strålende over å få tale med sin overhyrde. — Således avsluttedes denne for St. Ansgars menighet så store og lykkelige dag. Måtte dens løfter bli innfridd i videre utvikling og fremgang for vår hellige Kirkes store sak!

Nemo.

— og derute

Nagasaki. — De japanske katolikker i Nagasaki har foranstaltet en innsamling til anskaffelse av to lazarettfly, som de vil stille til regjeringens disposisjon. Flyene skal bli ferdige ved årets utgang.

Australia. Den store spedalskhetsskoloni på Mahogai, Fidjioene, har for første gang sendt ni fullstendig helbrede-de patienter fra sig. Blandt dem var en ung belgisk misjonær.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri, Oslo,